

Рецензия

от

проф. д-р Тенчо Колев Дундов – професор по Теория на правото в
СУ „Св. Климент Охридски“

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в
област на висше образование, по научна специалност 3.6 – Право /Правна
информатика/

Научен ръководител– проф. д-р Вихър Кискинов

Автор: Валентин Красимирович Каменов

Тема „Официални електронни издания на нормативните юридически актове“

1. Предмет на рецензиране

Със заповед на Ректора на СУ „Климент Охридски“ съм определен за член на научното жури по процедура за защита на дисертационен труд на тема „Официални електронни издания на нормативните юридически актове“ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ по научна специалност 3.6 – Право /Правна информатика/.

Представеният от автора комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Процедурните правила за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Софийския университет, както и с предложението на Факултетния съвет на Юридическия факултет.

Той включва следните документи:

- Молба до Ректора на Софийския университет за разкриване на процедурата за защита на дисертационния труд;
- Автобиография в европейски формат;
- Дисертационен труд: „Официални електронни издания на нормативните юридически актове“;
- Автореферат;
- Списък и копия на научните публикации.
- Декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи.

2. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Представеният от дисертанта Валентин Каменов труд отговаря напълно на изискванията на специалните разпоредби на ЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен „доктор“. Той е посветен на една изключително полезна от теоретична и практическа гледна точка проблематика – мястото на електронните издания на правните нормативни актове. По своя обем /364 стр. ведно с библиографската справка/ и съдържание трудът представлява наистина внушително научно изследване, притежаващо теоретични обобщения и решения на теоретични и практико-приложни проблеми. В този смисъл дисертационният труд представлява значителен и оригинален принос в правната информатика.

3. Познаване на проблема

Видно от представянето на дисертанта в различни форуми като Четвъртата и Петата национални конференции на докторантите в областта на правните науки, проведени през 2014 г. и 2015 г. под егидата на Института за държавата при БАН, както и в Семинара „Правото на информационното общество“, организиран в СУ „Св. Климент Охридски“ от проф. Вихър Кискинов, Каменов е проявил широк творчески размах.

4. Методика на изследването

Методиката на изследването е представена обстойно и изчерпателно. Използвани са сравнително-правния анализ като са съпоставени отделни режими за публикуване на законодателството във физическата и виртуалната среда в около 30 /тридесет/ държави. Изведени са множество изводи на основата на метода на аналогията; аргументи от противното; формулирани са и немалък брой индуктивни заключения. За отбелязване са и методите на моделирането.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертантът е използвал типичната схема за структуриране на дисертационния труд – увод, четири глави и заключение. Макар че не са обозначени изрично като глави, обособяването им е по-скоро резултат на неговото разбиране за подробно и изчерпателно изложение в контекста на задачите, които си е поставил.

Така например в Глава I е поставен за разглеждане проблемът, свързан с темата на дисертационния труд. В него влизат: функционалният модел на законодателния процес; обнародването /оповестяването/ на нормативните актове; преглед на официалните електронни издания, като е разгледана необходимостта от преход от хартиени към електронни носители, както и правната уредба на официалните електронни издания в чужди законодателства. Тук са залегнали и

последователните прегледи на правната уредба на Официален вестник, правната уредба на българския Държавен вестник, както и направените изводи.

Третата глава е озаглавена „Консолидации“. Тя съдържа анализ на историята и основните проблеми, свързани с това понятие.

Особено значимо място заема Глава четвърта, включваща предложения de lege ferenda. Тях дисертантът обособява в няколко направления: за Държавен вестник; и за процедурите за консолидация.

Заключението представлява не само обобщение на постигнатите в изложението резултати, но то е основа за нови перспективни изследвания в една цялостна концепция за ползата от официалните електронни издания на нормативните юридически актове.

Мога да изразя становище, че възприетото разделение на съдържанието на дисертационния труд съответства напълно на поставените научни цели и задачи и отваря път за открояване на нови теоретични концепции на докторанта, които надявам се, че той ще разработи в обозримо бъдеще.

6. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Както в заключението, така и в автореферата Валентин Каменов посочва научните приноси в дисертационния труд, което естествено не е изчерпателно. Всеки специалист по правна информатика, а и не само, би могъл да открие нови непознати за него аспекти и проблеми, свързани с официалните електронни издания на правните нормативни актове.

Много нови моменти се съдържат в изясняване компонентите и дори атрибутите на електронните издания на ПНА.

Много нови моменти се съдържат в демонстрирането на белезите на електронните издания въобще и на ПНА в частност.

Направен е подробен анализ с приносен характер на необходимостта от „внасянето“ на нови качествени характеристики във всяка една от фазите на законодателния процес, а не само на етапа обнародване на нормативните актове. В този смисъл се предлагат действията, извършвани досега само във физическа, за напред да се осъществяват в електронна среда.

Извън посочените в автореферата приноси бих посочил и представените организационни модели на производството по отношение на цялостната правотворческа дейност, включително и във връзка със създаването на подзаконови нормативни актове, както и на индивидуалните актове по правоприлагане на Министерския съвет.

Докторантът аргументирано доказва твърдението, че свойствата на квалифицирания електронен подпис като удостоверителен способ за потвърждаване

на нормативните актове преодолява недостатъците на досегашната практика, която включва полагането на саморъчен подпис и печат върху хартиен екземпляр. Установяването на задължението нормативните актове да се създават само в електронен вид, прави излишно поставянето на квалифициран електронен печат. Според автора това е така, защото в набора от данни за създаване на квалифициран електронен подпис може да се включи информация за качеството а лицето, което то притежава като представител на дадена институция.

Във връзка с консолидациите дисертационният труд обогатява традиционното разбиране за законодателния процес. За първи път се обосновава възможността от гласуването на консолидираните актове на НС. Посочена е нуждата от възобновяването на практиката по тиражирането на сборник „Нормативни актове“ в официален електронен формат, който би представлявал втори правно-обвързващ източник на информация.

Предложен е и конкретен функционален модел на производството по гласуването на консолидациите в законодателния орган. И което е много съществено – авторът представя проект за Правилник за организация и дейност на редакция „Нормативни актове“.

В обобщение мога да кажа, че самото написване на дисертационното изследване на тема, нетолкова известна на широката правна, а и не само, общност в Република България, е достатъчен принос за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Наред с това, то съдържа значителен брой приноси, които могат да дадат нови насоки на всяко съвременно изследване в посочения тематичен аспект. Прецизното цитиране на значителен обем библиография могат да послужат на всеки автор, предприел изследване в областта на правната информатика.

7. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Макар и сравнително малко на брой, публикациите, свързани с дисертацията, правят впечатление със задълбочения им характер. Аз лично останах впечатлен, след като се запознах с участието му в семинара „Правото на информационното общество“.

8. Лично участие на автора

Оставам с впечатление, че дисертантът е работил по всички публикации, включително дисертационния труд, самостоятелно.

9. Автореферат

Авторефератът съответства на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Кл. Охридски“. Той е достатъчно подробен и

представя точно и обобщено съдържанието на дисертационния труд, като дава ясна представа за приносите в него.

10. Критики, бележки и препоръки

Препоръчвам на докторанта да реализира целта, която сам си поставя за бъдеще, а именно да разработи с цел внедряване в българската практика на интегрирана информационна система на законодателния процес, който да обхваща действията от първоначалното създаване на законопроекта до публикуването на приетия текст в Държавен вестник.

Заключение

Дисертационният труд на Валентин Красимирович Каменов представлява значителен и оригинален принос в правната наука. Той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и този на СУ „Св. Кл. Охридски“.

Въз основа на всичко казано дотук убедено давам своята положителна оценка за представения дисертационен труд, автореферат, както и за постигнатите резултати и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователна и научна степен „доктор“ на Валентин Красимирович Каменов, по научна специалност 3.6 – Право (Правна информатика).

Рецензент:

проф. д-р Т. Колев

22.07.2019 г.,
София